

1893-06-26

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev.

Generel kommentar:

Som det fremgår af dette brev, blev Charles Been i 1893 ansat som sekretær på Kunstindustrimuseet. Emil Hannover fik først formel tilknytning til Kunstindustrimuseet i 1894, men den uoverensstemmelse mellem datoer kan måske forklares med Hannovers formodede engagement i Kunstindustrimuseet allerede i 1893. Forholdet er dog ikke afklaret, selvom Dansk Biografisk Leksikon etc. er konsulteret.

Afsendersted:

Tønning

Omtalte personer:

Charles Been

Pietro Krohn

Carl Michelsen

Agnes Slott-Møller

Harald Slott-Møller

Jens Ferdinand Willumsen

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Rohde meddeler Hannover sin adresse på Hotel Victoria i Tønning, Slesvig. Han vil gerne vide hvorfor Hannover ikke har villet ansætte ham som sin assistent på Kunstindustrimuseet. Rohde mener at have gode forudsætninger for at besætte stillingen, men har nu erfaret at en yngre student er blevet ansat i stedet. Rohde har søgt stillingen som følge af sin dårlige økonomi, og han har brug for en indtægt ved siden af maleriet. Han forestiller sig at Hannover har ansat en anden, fordi han ikke ville bryde sig om at uddelegere arbejdsopgaver til en nær ven. Rohde forstår dette ræsonnement, men hvis der er andre grunde til det, vil han gerne vide lidt mere om kriterierne for at blive ansat i den type stilling. Rohde håber ikke at Hannover tager ham forespørgslen ilde op, og håber snart at høre fra ham. Han beder Hannover hilse sin kone, som han nyligt forpassede chancen til at hilse på. Rohde håber snart at se Hannover i Tønning, men beder ham skrive på forhånd, så han kan være hjemme. Rohde spørger til Slott-Møllers og Willumsen. Han har for nyligt diskuteret en tegning med Willumsen, som denne har foræret Hannover. Rohde kritiserede tegningen, som var en skitse til dekoration af et keramisk værk, for at ligne noget der var tegnet af en fire-årig, hvilket Willumsen blev ked af. Gengivelser af drageblodstræer havde inspireret Willumsen til motivet.

TRANSSKRIFTION

26-VI-93.

Kjære Ven!

De bad mig, da jeg sidst talte med Dem, om at opgive Dem min Adresse; den er nu: Hotel Victoria. Tønning. Schleswig.

Med det samme maa jeg engang faa talt rent ud om en Sag, som ligger mig paa Hjærte.

De ved, at da De i sin Tid talte til mig om Deres eventuelle Ansættelse som Bibliothekar ved Kunstindustrimuseet og om, at De maatte have en Assistent, at jeg da spurgte Dem, om De ikke kunde bruge mig. — jeg véd ikke rigtigt, om De tog mit Spørgsmaal au serieux, men De svarede i hvert Fald, at det kunde De godt. Senere har jeg kun ganske løseligt berørt Sagen, og De har da sagt at Krohn vilde have en ung Mand, jeg troer ved Navn Been, saavidt mig bekjendt en meget ung Student, der vist tænkte paa at blive Maler.

I Anledning af mit Spørgsmaal skal jeg bemærke følgende[:]

Jeg søgte Pladsen, fordi jeg økonomisk er saa daarligt stillet, at hvis jeg ikke skaffer mig en Indtægt af Arbejde der ligger udenfor Udøvelsen af Malerkunsten, véd jeg ikke ret, hvorledes jeg ganske uafhængig kan dyrke denne efter mit Ønske. Jeg véd vel, at jeg ikke medbringer særlige Kvalifikationer, men jeg tænkte, at jeg paa det nævnte Bibliothek maaske kunde udfylde den beskedne Plads — der vel nærmest er en Art Bybudsbestilling — ganske paa samme Maade som forskellige yngre Videnskabsmænd udfylde lignende Pladser paa andre Bibliotheker, og jeg tænkte mig, at ligesom man giver saadanne

[2]

Videnskabsmænd disse Pladser, fordi de kunde have en lille økonomisk Støtte, saaledes kunde man ogsaa give en ung Kunstner Pladsen paa Kunstindustrimuseets Bibliothek — naar der da ikke meldte sig Mænd med bedre Kvalifikationer.

Herpaa kan jeg nu tænke mig, at De vil kunne svare saaledes: Alt sammen meget rigtigt, kjære Ven, men De maa kunne forstaa, at jeg personlig nødtigt vil have Dem til min Assistent): [dvs] Underordnede. De er min gode Ven, og i et saadant Forhold kan der imellem Venner godt komme en Kurre paa Traaden, udfylder De endelig ikke Deres Bestilling tilfredsstillende, kan jeg daarligt give Dem en Irettesættelse som Deres Overordnede, og der kunde tænkes Ting, som jeg kunde lade en fremmed udføre, men som jeg helst er fri for at sætte Dem til. —

Dette Ræsonnement forstaar jeg naturligvis fuldt ud, og hvis dette er Aarsagen til den unge Mand ansættes, skal jeg ikke tale mere om denne Sag. — Jeg vil ikke i mindste Maade tage Dem det ilde op.

De har imidlertid et Par Gange sagt mig, at det er Krohn, der vil have Hr. Been; og i saa Fald kunde jeg ønske at vide lidt nærmere Besked om, hvorledes saadanne Pladser besættes og faa konstateret, at man har refuseret mig for at faa en ung Student

[3]

der aldrig har gjort sig bemærket ved nogetsomhelst,

ansat.

(Thi at man ikke vil have mig, fordi jeg var for god til en saadan Plads — saaledes som De engang fortalte mig, at Krohn og Michelsen skulle have sagt — er dog for latterlig en Grund. — Men Menneskekjærligheden kan jo bruges til at dække over meget.) —

—

Jeg véd af Erfaring at meget forkert kan læses ud af Breve; læs nu ikke ud af dette, at jeg sidder i Tønning og er gram i Hu.

Jeg mener kun at have en Forpligtelse til at skaffe mig en Bifortjeneste; kunde jeg være den foruden skulde jeg hverken gjøre andre eller mig selv Ulejlighed.

Har De en Dag et Kvarterstid tilovers[,] lad mig da høre lidt fra Dem, og fortæl mig hvorledes De iøvrigt har det, og, hvordan det gaar med Deres Kone. (Naar De skriver til hende sig hende da, at jeg var meget ked af ikke at faa hilst paa hende, men Grunden til, at jeg ikke kom ud til Dem var den, at jeg havde misforstaaet Dem.

Skulde De komme i Nærheden af Tønning vilde det glæde mig at se Dem. Men jeg maa i saa

[4]

Fald vide i Forvejen, at De kommer, at jeg til den Tid kan være hjemme.

Hvorledes har vore Venner det?

Ser De noget til Slott-Møllers eller Willumsen (Tag Dem endelig af sidstes Opdragelse, naar De ser ham).

Jeg talte den sidste Dag jeg var i Kjøbenhavn meget med W. om den Tegning, han havde foræret Dem.¹

Jeg sagde, at jeg intet kunde se i den og, at jeg ikke begreb hvorfor han havde tegnet den som om han havde været et Fireaars-Barn.

Han svarede, at han var meget kjed af det[,] hvis det virkelig saa ud som om den var tegnet af et Barn paa fire Aar. Den var tænkt anvendt som Frise paa Keramik, og Ideen havde

han faaet ved at se nog Afbildninger af gamle
Drageblodstræer! —
En venlig Hilsen til Dem og Deres Hustru
Deres
Johan Rohde

¹ Den omtalte tegning er "Gamle træer fra en tidligere jordperiode" (1892, privateje).

26-V-93.

Kjære Ven!

De bad mig, da jeg sidst talte med Dem, om at opgive Dem
min Adresse; den er nu: Hotel Victoria Tönnings - Schleswig.

Med det samme må jeg engang give Dem et ord om en
Sag, som ligger mig paa Hjerte.

De ved, at da De i sin Tid talte til mig om Deres eventuelle
Ansættelse som Bibliothekar ved Kunstindustrimuseet
og om, at De maatte have en Assistent, at jeg da spurgte
Dem, om De ikke endelig vilde bruge mig. - Jeg ved ikke
rigtigt, om De tog mit Spørgsmål an seriøst, men De
svarede i hvert Fald, at det endelig De gjorde. Særlig har
jeg kun ganske lidt at berøre, og De har da sagt
at De kun vilde have en ung Mand, jeg tror vel Mærk
Børn, saavel mig begyndt en meget ung Student, der
vil kunne passe at blive Males.

I Anledning af mit Spørgsmål skal jeg bemærke følgende:
Jeg søger Personer først i økonomisk og som karriere
stillet, at hvis jeg ikke skaffer mig en Indtægt af Arbejde
der ligger udenfor Arbejdet af Maleskunsten, vil jeg ikke
vil, hvilket jeg ganske uafhængig kan gøre dem efter
mit Quaker. Jeg ved vel, at jeg ikke medbringer særlig
Kvalifikation, men jeg tænkte, at jeg som det nævnte
Bibliotek maatte kunne udføre den beskrevne Part
- der vil nærmest være en Art Bytadsbestilling - ganske
paa samme Maade som forskellige yngre Videnskabs
mænd udfører lignende Partier paa andre Bibliotheker.
Der, og jeg tænkte mig, at ligesom man giver sandhed

Videnskabsmand disse Bøger, fordi de kunne være en
stik økonomisk støtte, sandes. Endnu en gang gives en
Ting Kunstens Bøger og Kunsthistorisk-museets Bibliotek
— naar de de ikke melder sig indad med bestemte
Kvalifikationer.

Herfra kan jeg nu fortælle mig, at De vil kunne
være sandes: Altsammen meget rigtigt, gode Ven,
Og De kan være fortæller, at jeg personlig vil
vil have Dem til min Assistent i Underretning.

De er min gode Ven, og i et sådant Forhold kan der
emellem være god rum og rum for Træden,
tilføjer de endelig ikke Dem Bestilling tilfredshed
end, kan jeg derfor give Dem en Indtægt som
Dens Overordnede, og de vilde tænke sig, som jeg
vil end end i fremmet udføre, men som jeg helst
er for at sætte Dem til.

Dette Beskrivelse fortæller jeg naturligvis først at,
og hvis dette er Aarsagen til at du ikke Mand ansætter,
skal jeg ikke tale mere om denne Sag. — Jeg vil
ikke i minde Mand tale Dem det ildt af.

De har vistnok at Par Gang sagt mig, at det er
Kroen, de vil have den Blev; og i den fald end
jag indse at disse lidt nærmere Besked om, hvorledes
saaledes Bøger sættes og for Konstaten, at
men har refuseret mig for at for en ung Student

der altyd was gelyk of bemiddelt met agterzinnigheid,
antoor.

(Th. at man ikke vil han mig, fordi jeg var for god
for en sande Pæd - saaledes som De mig for
ville mig, at Kroen og Mønstren skulle han sagt
er dog for luttelig i Grund. - Men menneskeligt hader
han jo mig til at sette over mig.) -

Jeg vil af Lysning at mig forst kan læses ud af
Bogen; har min ikke ud af dette, at jeg vilde i Tønder
og so gram i Hui.

Jeg mener end at han en forlystelse til at sætte
mig en Bifortjænt; end de jeg som den første
skædder jeg vilken gjør andre eller mig selv ulig.

Hier De en Dag at Kædet til mig lade
mig da kan vil for Dem, og forrest mig
hænder De i sig har de, og hender de for
med Dem Kom. [Naar De skriver til hende
sig hender de, at jeg var mig lig af ikke at
for hilst for hender, men Grundten til, at jeg
ikke kan vil til Dem var det, at jeg hender
mestendomme Dem.

Skædder De samme i Verden af Tønder vilde
der gæder mig at se Dem - Men jeg var i den

Tæt ide: Forgive, at De kommer, at jeg ~~to~~
~~den~~ kan von hjemme.

Smilet har en vner Ser?

Se De nysg. til Scott-Møllen eller Wellenssen
[Tag Dem endog af sidste Opdragelse, naar De
ser ham]

Jeg talte den sidste Dag jeg var i Høsthusene meget
med W. om den Tegning, han havde foretaget Dem,
hij sagde at jeg intet kendsk. se i den g, at jeg
ikke begreb hvorfor han havde tegnet den som
en ven havde været et Fjendens-Darce.

Han svarede, at han var meget kjed af at det
skulde den virkelig som ud som om den var tegnet
af et Barn paa fire Aar. Den var tænkt
ansendt som Tegn paa Kæmpe, 7 Ideen havde
han faaet ned at se sig Afbildninger af gamle
Drageblod Træer! —

En vnderlig Hilsen til Dem og Dem Hustru

Den

Edward Rode